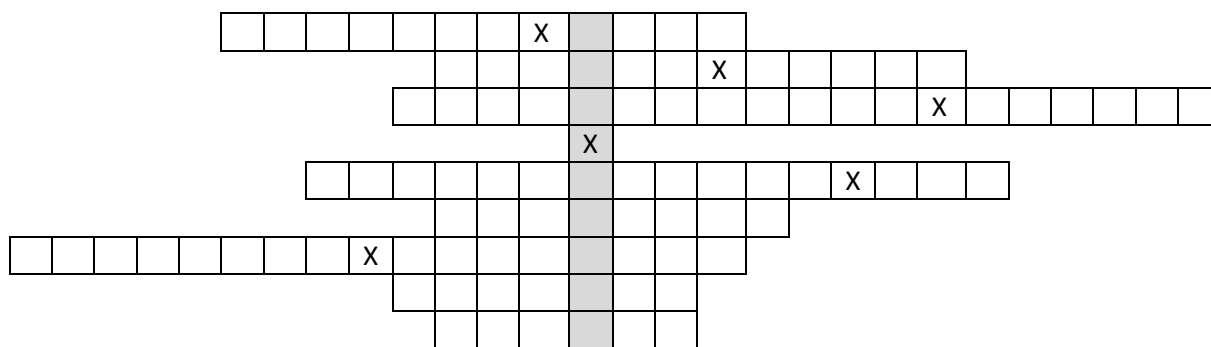

① Vylušti křížovku.

- 1) Období na začátku roku 1968, kdy se do vedení komunistické strany dostala skupina umírněných politiků v čele s Alexandrem Dubčekem, kteří chtěli uvolnit poměry v zemi a nastolit tzv. „socialismus s lidskou tváří“.
- 2) Jméno československého prezidenta, který v roce 1948 zemřel. Tento muž stál spolu s T. G. Masarykem u zrodu 1. republiky a byl prezidentem i během 2. světové války a po jejím skončení.
- 3) Politická strana, která se v roce 1946 stala vítězem prvních poválečných voleb.
- 4) Území, které bylo před 2. světovou válkou součástí Československa a po 2. světové válce bylo připojeno k Sovětskému svazu.
- 5) Název pro nedemokratickou vládu jedné strany.
- 6) Název pro státní převrat, ke kterému došlo v roce 1989.
- 7) Vojenské obsazení území jiného státu.
- 8) Vzpomeň si: Město, ve kterém bylo v září 1938 na schůzce Německa, Itálie, Francie a Velké Británie rozhodnuto, že Sudety – část území Československa – připadnou Německu.

Tajenka: _____

Tajenka skrývá jméno studenta, který se v Praze v lednu 1969 veřejně upálil. Chtěl svým činem vyburcovat veřejnost k odporu proti trvající okupaci Československa vojsky států v čele se Sovětským svazem. Stal se symbolem odporu proti okupaci.

② Doplně slova do textu.

Vznik České republiky

Samostatná Česká republika vznikla dne _____ . Stalo se

tak po rozdělení _____ na dva

samostatné státy – _____

a _____ . Tuto událost si každoročně

připomínáme státním svátkem, který se nazývá _____

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Ivana Pekárková.

Dostupné z Metodického portálu www.rvp.cz, ISSN: 1802-4785.

Provozuje Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků (NÚV).

ŽIVOT V DOBĚ TOTALITY

① Utvoř dvojice – událost a datum, který se k ní váže.

A	1946	1	Do vedení Komunistické strany Československa se dostala umírněná skupina komunistů v čele s Alexandrem Dubčekem.
B	únor 1948	2	Federální shromáždění (československý parlament) zvolilo novým prezidentem Václava Havla.
C	leden 1968	3	Protestní průvod studentů Prahou zakončený na Národní třídě. Protest, který byl rozeznán policií, zahájil sametovou revoluci.
D	21. srpna 1968	4	Komunistická strana Československa se stala vítězem prvních poválečných voleb.
E	17. listopadu 1989	5	Na území Československa vtrhla vojska Sovětského svazu a dalších čtyř zemí ovládaných komunisty – začala okupace Československa.
F	29. prosince 1989	6	Komunisté odstranili z vlády své politické odpůrce.

② Barevně označ rok, osobnost a událost, které k sobě patří.

1989	Gustáv Husák	pražské jaro
1969	Václav Havel	převzetí moci komunisty
1968	Klement Gottwald	obnovená totalitní vláda
1948	Alexandr Dubček	sametová revoluce

③ Jaké možnosti měli lidé, kteří s komunistickým režimem nesouhlasili? Spoj možnost s bližším vysvětlením.

- být aktivní v disentu
- Lidé hledali útočiště ve svých zálibách, na svých chatách a chalupách nebo například v trampingu.
- emigrovat
- Tedy být členem skupiny disidentů – odpůrců režimu. Tito lidé byli pronásledováni, vězněni, posíláni do pracovních táborů. Mnoho z nich při výkonu prestu zemřelo. Vůdčí postavou disidentů se stal Václav Havel.
- navenek spolupracovat a myslet si své
- Opustit zemi a žít v zahraničí – z pohledu komunistické strany se jednalo o nelegální čin. Přesto z Československa odešlo mnoho lidí. Někteří z nich zemřeli při snaze překonat železnou oponu – neprostupnou hranici mezi Československem a západními zeměmi hlídanou ve dne v noci pohraniční stráží. Na našem území byla železná opona tvořena ostnatým drátem a elektrickým napětím.

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Ivana Pekárková.

Dostupné z Metodického portálu www.rvp.cz, ISSN: 1802-4785.

Provozuje Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků (NÚV).

ŽIVOT V DOBĚ TOTALITY

① Vyhledej 6 pojmů souvisejících s životem během totality. Některé pojmy jsou víceslovné. Ze zbylých písmen slož tajenku, která prozradí, že Václav Havel nebyl jen politik a disident, ale také _____ . Vysvětli, co toto slovo znamená.

D	O	M	Y	E	D	O	S	Ř	E	N	Í	K	P	I	O
D			R	N			T	A			I	Y			N
É			O	M			A	P			F	N			Ý
V			M	Í			T	U			R	Á			Ř
O			E	N			K	L			O	N			I
L			Z	Á			O	A			N	A			
E			E	V			V	CH			T	B			
N			N	O			É	T			Y	A			
A			Í	T			A	Í			N	O			
P			A	C	E	S	Z	B	O	Ž	A	M	A	S	

Tajenka: _____

② Spoj pojem související s komunistickým režimem a jeho vysvětlení.

1	cenzura	A	sportovní slavnost – hromadné tělocvičné vystoupení velkého množství lidí
2	přeměna hospodářství	B	název pro státní převrat roku 1989
3	Pionýr	C	období uvolnění komunistického režimu
4	spartakiáda	D	občanská iniciativa, která kritizovala totalitní režim za to, že porušoval lidská práva
5	pětiletý plán	E	kontrola všech zpráv a informací
6	pražské jaro	F	hranice mezi Československem a západními zeměmi hlídaná ve dne v noci pohraniční stráží (na našem území byla tvořena ostnatým drátem a elektrickým napětím)
7	okupace	G	politické hnutí občanů, které odmítalo komunistický režim
8	sametová revoluce	H	organizace pro mládež, která nahradila zakázané skautské oddíly a Sokola
9	Československá socialistická republika	CH	místo, kam byli k výkonu těžké práce posíláni odpůrci komunistického režimu
10	Občanské fórum	I	vojenské obsazení území jiného státu
11	Charta 77	J	znárodnění podniků a továren, likvidace podnikatelů
12	tábory nucených prací	K	plán na 5 let, kterým se řídilo celé hospodářství (průmysl, zemědělství, veškerá výroba zboží)
13	železná opona	L	název pro Československo, který byl za totality používán

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Ivana Pekárková.

Dostupné z Metodického portálu www.rvp.cz, ISSN: 1802-4785.

Provozuje Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků (NÚV).

ŽIVOT V DOBĚ TOTALITY

① Konec totality si připomínáme každoročně státním svátkem.

Kdy ho slavíme? _____

Jaký je jeho název? _____

② Barevně označ, co se v době totality muselo.

- navštěvovat organizaci pro děti a mládež Pionýr
- majitelé firem a továren museli svůj majetek odevzdat státu
- zemědělci museli odevzdávat státu desetinu své úrody
- při příchodu na úřad hlasitě zdravít
- dávat najevo souhlas s komunistickým režimem – lidé se museli účastnit akcí, které komunisté pořádali (např. spartakiád, prvomájových a jiných průvodů)
- pravidelně sledovat denní tisk
- jedenkrát měsíčně navštívit divadelní představení
- být členem komunistické strany, pokud lidé chtěli zastávat určité pracovní/profesionální pozice
- oslovovat paní učitelku „soudružko učitelko“
- mít doma portrét prezidenta republiky
- učit se od 1. stupně základní školy ruštinu

③ Barevně označ, co se v době totality nesmělo.

- nesouhlasit s komunistickou vládou a svůj nesouhlas projevat
- číst si noviny v prostředcích hromadné dopravy
- podnikat – mít vlastní soukromou firmu nebo obchod
- volně cestovat do zahraničí
- chovat v bytě více než jedno domácí zvíře
- v hodinách dějepisu mluvit o demokratické minulosti Československa – učebnice dějepisu byly přepracovány
- navštěvovat Sokola a skautské oddíly – obojí bylo komunisty zrušeno
- vlastnit více než jedno osobní auto
- demonstrovat a projevat svůj politický názor
- být nezaměstnaný – nezaměstnanost byla trestným činem
- státní svátky trávit chalupařením
- děti nesměly studovat, pokud se jejich rodiče protivili komunistickému režimu (např. s ním otevřeně nesouhlasili, odmítali vstoupit do komunistické strany)

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Ivana Pekárková.

Dostupné z Metodického portálu www.rvp.cz, ISSN: 1802-4785.

Provozuje Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků (NÚV).

OD TOTALITY K DEMOKRACII

① Slož tajenku z písmen, která označují pravdivá tvrzení. Tajenka prozradí název mezinárodní organizace, do které Česká republika vstoupila roku 1999. Zjisti, jaký je význam této organizace.

E – státní převrat, ke kterému došlo v roce 1989, nazýváme „bavlněná revoluce“
S – prvním demokratickým prezidentem se po roce 1989 stal Václav Klaus
N – po pádu komunistického režimu roku 1989 se konaly svobodné volby
U – Česká republika vznikla 1. 1. 1992
A – prvním demokratickým prezidentem se po roce 1989 stal Václav Havel
T – politické změny roku 1989 odstartoval průvod studentů zakončený v Praze na Národní třídě
R – rozdělení ČSFR na dva samostatné státy provázely krvavé střety
O – po roce 1989 byla v Československu obnovena svoboda slova

② Vylušti čtyřsměrku. Ze zbylých písmen slož tajenku, která prozradí název organizace, do které Česká republika vstoupila v roce 2004. Zjisti, jaký je její význam.

S	T	C	A	R	U	Z	N	E	C
L	A	E	K	L	A	U	S	E	V
O	K	S	R	O	O	R	A	J	P
V	I	T	H	E	R	C	I	S	N
A	N	O	K	K	Á	S	U	H	A
Á	D	V	Ú	S	T	A	V	A	R
U	O	A	N	Z	E	M	A	N	T
I	P	T	E	H	A	V	E	L	S

- 1) Po roce 1989 se do naší země vrátila svoboda _____ (doplň) – lidé se opět mohli svobodně vyjadřovat.
- 2) Byla zrušena státem organizovaná kontrola zpráv a informací – tedy _____ (doplň).
- 3) Lidé mohli znovu _____ (doplň) – zakládat své firmy, společnosti, obchody.
- 4) Lidé se znovu mohli sdružovat do politických _____ (doplň) a zakládat je.
- 5) Lidé mohli svobodně vyjíždět ze své země – tedy _____ (doplň).
- 6) Příjmení prvního prezidenta České republiky.
- 7) Příjmení druhého prezidenta České republiky.
- 8) Příjmení třetího prezidenta České republiky.
- 9) Základní zákon státu.
- 10) Příjmení muže, který v roce 1989 odstoupil z funkce prezidenta.
- 11) Profese lidí, kteří záhy po 17. 11. 1989 připojili ke stávkám studentů.
- 12) Krátké uvolnění poměrů v Československu v roce 1968 bývá označováno jako pražské _____ (doplň).

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Ivana Pekárková.

Dostupné z Metodického portálu www.rvp.cz, ISSN: 1802-4785.

Provozuje Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků (NÚV).